

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Γ΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Η Ελένη και η καταστροφή της Τροίας

Τίτλος:

«Η Ωραία Ελένη εμπνέει τους ποιητές»

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΠΙΤΖΕΛΕΡΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η Ωραία Ελένη εμπνέει τους ποιητές

Δημιουργός

Παναγιώτα - Κυριακή Μπιτζελέρη

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Ιούλιος 2013

Διδακτική/Θεματική Ενότητα

Ενότητα 1η: Η Ελένη και η καταστροφή της Τροίας [Ηρόδοτος, «Ιστορίη» 2.120 (διασκευή)].

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

–

Χρονική διάρκεια

8 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής και προαιρετικά διάδρομοι σχολείου και αίθουσα εκδηλώσεων.

II. Εικονικός χώρος: ιστολόγιο / ιστοσελίδα τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Δάσκαλος και μαθητές πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την εργασία σε ομάδες καθώς και με τη χρήση λογισμικών επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης και τις μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο. Το παρόν σενάριο εστιάζει στην πρωταγωνίστρια του κειμένου, την Ελένη, και ως εκ τούτου θα πρέπει να έχει προηγηθεί η νοηματική απόδοσή του. Μπορεί, βέβαια, να αξιοποιηθεί και ως αφόρμηση, εφόσον δε στηρίζεται σε πολλά νοηματικά στοιχεία του αρχαίου κειμένου παρά εστιάζει στο πρόσωπο της Ελένης. Ωστόσο, η χρονική του έκταση ίσως λειτουργήσει αποτρεπτικά για δραστηριότητα αφόρμησης. Ο διδάσκων θα πρέπει να έχει ετοιμάσει το ιστολόγιο του τμήματος, ώστε οι μαθητές να μπορούν να βρουν σε αυτό τα Φύλλα Εργασίας και να αποθηκεύουν τις εργασίες τους. Επιπλέον, καλό είναι να δοθούν οδηγίες στους μαθητές για την εκφραστική λογοτεχνική ανάγνωση –εάν δεν είναι εξοικειωμένοι από ρητορικούς ομίλους ή από το μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας- και να γίνει μια σύντομη υπενθύμιση της δομής της παραγράφου, την οποία ωστόσο γνωρίζουν από το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας των περασμένων ετών και του τρέχοντος σχολικού έτους. Ο διδάσκων χρειάζεται, αναλόγως της δυναμικής του τμήματος, να χωρίσει τις ομάδες των μαθητών και να επιλέξει –εάν χρειάζεται- ποιες πηγές θα αξιοποιηθούν. Η σχολική μονάδα πρέπει να έχει εργαστήριο πληροφορικής με σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα. Για τη Γ΄ Φάση ενδεχομένως να χρειαστεί βιντεοκάμερα και πρόγραμμα επεξεργασίας ήχου, εφόσον επιλέξουν οι μαθητές να δημιουργήσουν ένα βίντεο ή ένα δικό τους μελοποιημένο ποίημα ή τραγούδι.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός του παρόντος σεναρίου είναι να κινητοποιήσει τους μαθητές να συνεργαστούν και να μελετήσουν ποιήματα της αρχαίας και της νέας ελληνικής γραμματείας, που έχουν ως έμπνευσή τους το μυθικό πρόσωπο της Ωραίας Ελένης. Ως μικροί ερευνητές καλούνται να ανακαλύψουν συνδέσεις μεταξύ των ποιημάτων, να ερμηνεύσουν σύμβολα και κατόπιν ως μικροί καλλιτέχνες να δημιουργήσουν το δικό τους έργο τέχνης εμπνευσμένο από τις «Ελένες» των ποιητών που ήρθαν σε επαφή. Με αφορμή το αρχαίο κείμενο της ενότητας ξεκινά ένα ταξίδι στον χρόνο, προκειμένου να δουν το ίδιο σύμβολο να αναπαράγεται, να διαφοροποιείται, να ανασυντίθεται με ποικίλους τρόπους. Έμμεσα οι μαθητές θα γνωρίσουν και θα επικοινωνήσουν τη γνώση τους, λειτουργώντας άλλοτε ως πομποί και άλλοτε ως δέκτες της πληροφορίας. Φυσικά, δίνεται και μια ευκαιρία να γνωρίσουν σημαντικούς ποιητές και τα ποιητικά κείμενά τους, και να εξασκηθούν στην προσέγγιση της λογοτεχνίας, χωρίς το άγχος του υπό εξέταση κειμένου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο παρόν σενάριο οι μαθητές συνεργάζονται και λειτουργούν άλλοτε ως πομποί και άλλοτε ως δέκτες της γνώσης. Έχοντας τη μορφή ερευνητικής εργασίας, προάγει τη διερευνητική μάθηση (κατά Bruner), ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνει την αυτενέργεια και καλλιεργεί τη φαντασία και τη δημιουργικότητα. Οι μαθητές καλούνται κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων να εξελίξουν την ταυτότητά τους (Κουτσογιάννης), αναπτύσσοντας κριτική στάση και επιμεριζόμενοι ευθύνες. Το ίδιο συμβαίνει και με τον διδάσκοντα, ο οποίος παρατηρεί τους μαθητές να μαθαίνουν και θέτει ερωτήματα

μιμούμενος κατά κάποιον τρόπο τη μαιευτική μέθοδο του Σωκράτη και απομακρυνόμενος από μοντέλα αυθεντίας. Και ο ίδιος οδηγείται από τους μαθητές του και μαθαίνει να τους εμπιστεύεται. Ο ρόλος του παραμένει συντονιστικός και υποβοηθητικός σε όλη τη διάρκεια του σεναρίου (Vygotsky). Ευκαταίο είναι όλοι οι συμμετέχοντες στη μαθησιακή διαδικασία με αφορμή ένα συνηθισμένο κατά τα άλλα αρχαίο κείμενο του σχολικού εγχειριδίου να γνωρίσουν και να απολαύσουν άλλα λογοτεχνικά κείμενα, αλλά και να γίνουν ο καθένας με τον δικό του τρόπο δημιουργικοί.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ - ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να γνωρίσουν έργα της αρχαίας και της νεοελληνικής λογοτεχνίας.
- Να εμπνευστούν και να δημιουργήσουν ελεύθερα.
- Να σταχυολογούν με κριτικό πνεύμα πληροφορίες από το διαδίκτυο.
- Να ερμηνεύουν σύμβολα και να συνειδητοποιούν τον διαφορετικό ρόλο τους στους διαφορετικούς ανθρώπους σε διαφορετικές εποχές.
- Να προβληματιστούν για χαρακτηρισμούς όπως «καλός ή κακός», «θύμα ή θύτης», «αθώος ή ένοχος», «αλήθεια ή ψέμα», «αφορμή ή αιτία» κλπ.
- Να αποδέχονται τις διαφορετικές οπτικές και απόψεις σε ένα θέμα.
- Να διαμορφώνουν τεκμηριωμένη προσωπική άποψη.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η Ελένη ως σύμβολο λειτουργεί αντιφατικά στη λογοτεχνία.
- Να αντιληφθούν πως ο κάθε λογοτέχνης ανάλογα με την εποχή αξιοποιεί την παράδοση, χωρίς αυτό να μειώνει την αξία του έργου του.
- Να νιώσουν αισθητική απόλαυση ερχόμενοι σε επαφή με λογοτεχνικά κείμενα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να συγκρίνουν νοηματικά ένα κείμενο και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές.
- Να διατυπώνουν επιχειρήματα.
- Να δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα για να επικοινωνήσουν τις γνώσεις τους.
- Να παραγάγουν νεοελληνικό λόγο σε οργανωμένη δομικά παράγραφο αλλά και προφορικό λόγο στις παρουσιάσεις τους.
- Να εντοπίζουν πληροφορίες σε ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια.
- Να ασκηθούν στην εκφραστική ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων.
- Να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία ενός συμβόλου, να μπορούν να προσλαμβάνουν το νόημά του και να το επικοινωνούν στους υπόλοιπους συμμαθητές τους.

Γραμματισμοί

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να επικοινωνούν γραπτά και προφορικά τις απόψεις τους και τις γνώσεις τους.
- Να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη.
- Να συγκρίνουν έννοιες και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές.
- Να παίρνουν πρωτοβουλίες, αλλά και να ακολουθούν οδηγίες.
- Να σέβονται τη διαφορετική άποψη.
- Να εμπνέονται και να δημιουργούν, να καλλιεργήσουν τη φαντασία και την εφευρετικότητά τους.
- Να χρησιμοποιούν ΤΠΕ με μέτρο και κρίση για αναζήτηση πληροφοριών αλλά και για την παραγωγή δικού τους υλικού.
- Να διατυπώνουν τεκμηριωμένες κρίσεις.

- Να συνειδητοποιήσουν την αξία και τον ρόλο της παράδοσης στη λογοτεχνία.
- Να αντιληφθούν την έννοια του διαχρονικού συμβόλου.
- Να αναζητήσουν πληροφορίες σε ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια.

Διδακτικές πρακτικές

Στο παρόν σενάριο επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να συνεργαστούν σε ομάδες.
- Να αναλάβουν ρόλους και να λειτουργήσουν σε αυτούς με υπευθυνότητα και χωρίς ανταγωνισμό.
- Να εμπνέονται από τα λογοτεχνικά έργα.
- Να ωθούνται σε δημιουργία δικών τους έργων καλλιεργώντας τη φαντασία τους.
- Να ακολουθούν οδηγίες αλλά και να αυτενεργούν.
- Να σέβονται τη διαφορετική γνώμη και να είναι «ανοιχτοί» στη διαμόρφωση της δικής τους.
- Να συνδιαλέγονται εποικοδομητικά.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το αρχαίο κείμενο της ενότητας δίνει μία θαυμάσια ευκαιρία για περιδιάβαση στον λογοτεχνικό κόσμο του χθες και του σήμερα με θεματικό άξονα το σύμβολο της Ελένης. Οι μαθητές μπορούν να ασχοληθούν με ποικίλα θέματα και να διευρύνουν τον νου τους ποικιλοτρόπως. Για παράδειγμα, μπορούν να συγκρίνουν την αντίφαση στην πρόσληψη της Ελένης στους διάφορους ποιητές, αλλά και στη διαχρονικότητα ενός παραδοσιακού συμβόλου. Μπορούν, επίσης, να αξιοποιήσουν την «Ελένη» ως γέφυρα μεταξύ αρχαίας και νεότερης λογοτεχνίας, ακόμη και ως κίνητρο για δική τους δημιουργία. Οι μαθητές ξεκινώντας τυπικά από ένα αρχαίο κείμενο έχουν τη δυνατότητα να οργανώσουν ακόμη και έκθεση μαθητικών έργων τέχνης στην τάξη

τους ή/και στους διαδρόμους του σχολείου. Το μάθημα, λοιπόν, γίνεται βίωμα και απόλαυση. Και οι μαθητές δημιουργοί και εμπνευστές του.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το αρχαίο κείμενο «Η Ελένη και η καταστροφή της Τροίας» της 1^{ης} ενότητας του σχολικού εγχειριδίου περιλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ- ΑΠΣ](#)).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι μαθητές χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για να αντλήσουν υλικό και να παραγάγουν κατόπιν το δικό τους έργο. Το σενάριο στηρίζεται στην αξιοποίηση ποικίλων διαδικτυακών πηγών και συνεπώς εξοικειώνει τους μαθητές με τη χρήση μηχανών αναζήτησης και την πλοήγηση σε ιστοχώρους γενικότερα. Επίσης, αξιοποιούνται οι ΤΠΕ για τη δημιουργία πιο αποτελεσματικών επικοινωνιακά παρουσιάσεων, αλλά και για τη δυνατότητα ασύγχρονης επικοινωνίας των μαθητών –εφόσον χρειαστεί. Τέλος, με τη χρήση των λογισμικών οι μαθητές εξοικειώνονται με εργαλεία που χρησιμοποιούν για ποικίλες δραστηριότητες, ενδοσχολικά αλλά και εξωσχολικά. Στόχο, άλλωστε, του παρόντος σεναρίου αποτελεί και η διάπλαση χρηστών του διαδικτύου ικανών τόσο στην εύρεση αξιόπιστων πληροφοριών όσο και στην αποφυγή κινδύνων.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων Γ΄ Γυμνασίου - Κεφ. 2^ο: Οι Σοφιστές και η σοφιστική κίνηση. Ενότητα 2^η: [Η ρητορική τέχνη και η δύναμη του λόγου](#), *Δραστηριότητα 1* του προοργανωτή της ενότητας: Πρόσθετο ψηφιακό υλικό στο πλαίσιο του ψηφιακού εμπλουτισμού σχολικών βιβλίων από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας: [Ο μύθος της Ωραίας Ελένης](#).

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου:

-Ενότητα 1: [Η Ελένη και η καταστροφή της Τροίας](#).

-[Βιβλίο Εκπαιδευτικού](#)

Δραματική Ποίηση Γ΄ Γυμνασίου - [Ευριπίδη «Ελένη»](#):

-Β΄ Επεισόδιο – 2^η Σκηνή: 659-840: [Παράλληλο κείμενο 3](#)

-[Βιβλίο του Εκπαιδευτικού, σελ. 20](#)

-[Εισαγωγή](#)

-[Πρόλογος](#)

Ομηρικά Έπη: «Ιλιάδα» Β΄ Γυμνασίου:

-Γ περιληπτική αναδιήγηση & στ. 121-244: [Η Τειχοσκοπία](#) και Παράλληλο κείμενο: [Η Ελένη και οι αναμνήσεις της](#). Από την «Ελένη» του Γ. Ρίτσου, *Τέταρτη Διάσταση*. 2001. Αθήνα: Κέδρος.

-[Βιβλίο του Εκπαιδευτικού, σελ. 68, κείμενο Β](#).

Όμηρος, «Οδύσσεια» Α΄ Γυμνασίου, 6^η Ενότητα: β, γ, δ (περίληψη – ανάλυση αποσπασμάτων) - δ 259-315, 627-632: [Οι αναδρομικές διηγήσεις της Ελένης και του Μενέλαου](#).

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Σκίπης, Σ. [«Τραγούδι για την Ελένη»](#), περ. «Αλεξανδρινή Τέχνη», τεύχος 1^ο, Δεκέμβριος 1927 [Συλλογή Φιλολογικών & Λογοτεχνικών Περιοδικών «Κοσμόπολις» - Πανεπιστήμιο Πατρών].

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

[Γ. Σεφέρη, «Ελένη», σελ. 4-5, II, IV, V.](#) [πηγή: 3^ο Γενικό Λύκειο Ν. Σμύρνης – Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο].

[Γ. Σεφέρης, «Ελένη»](#). Κείμενο & ανάλυση. [“Netschoolbook” : Διαδίκτυο & Διδασκαλία – Ιστοσελίδα της Τ. Γιακουμάτου].

[Ελληνική Βικιπαίδεια](#) [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια]

Encyclopedia Mythica: [Helen](#) [πηγή: “Encyclopedia Mythica” – Mythology, Folklore and Religion].

[Η Ελένη του Γιάννη Ρίτσου](#) [πηγή: “Diasporic Literature Spot” – ιστοσελίδα της Π. Ιωσηφίδου – Elles].

[Η Ελένη του Γ. Ρίτσου \[ποίημα και συζήτηση\]](#) [πηγή: «Αναγράφω» - ιστολόγιο του Αθ. Αλεξανδρή]

[Η Ελένη του Μύθου](#) [πηγή: «Αναγράφω» - ιστολόγιο του Αθ. Αλεξανδρή].

[Η Ελένη του Σεφέρη: \(ποίημα και συζήτηση\)](#) [πηγή: «Αναγράφω» - ιστολόγιο του Αθ. Αλεξανδρή].

[Η Ελένη των ποιητών \(Σεφέρη & Ρίτσου\)](#) [πηγή: «Φιλολογικές σελίδες για το Γυμνάσιο» - ιστολόγιο της Μ. Γαϊτανίδου].

Human Women in Greek Myths: [Helen](#) [πηγή: “Paleothea” - Women in Greek Myths].

[Movie Maker](#) [Ελεύθερο λογισμικό επεξεργασίας παρουσιάσεων, ταινιών και ήχου].

[Ο Μύθος στη Σύγχρονη Τέχνη](#) [πηγή: “e-mythos” – Ιστολόγιο του 1^{ου} ΓΕΛ Θεσσαλονίκης)].

[Ο ποιητικός μύθος της Ελένης](#) [πηγή: “Lectores et Recitatores” – ιστολόγιο του Απ. Κωνσταντίνου].

[Picasa](#) [Ελεύθερο λογισμικό επεξεργασίας εικόνων]

[Ωραία Ελένη](#) [πηγή: “Hellenica World” - Ιστοσελίδα για τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό – Υπεύθ. Μ. Lahanas].

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α΄ Φάση - 1 διδακτική ώρα

Οι μαθητές, πριν ακόμη χωριστούν σε ομάδες, καλούνται να ανοίξουν το [1^ο Φύλλο Εργασίας](#) και να ακολουθήσουν τις οδηγίες που αναγράφονται σε αυτό. Πιο συγκεκριμένα, χρειάζεται να βρουν το αρχαίο κείμενο στον σύνδεσμο του Ψηφιακού Σχολείου, να θυμηθούν το νόημά του και κατόπιν να γράψουν μία ολοκληρωμένη δομικά παράγραφο, με θεματική περίοδο, λεπτομέρειες/σχόλια και κατακλείδα, στην οποία θα δίνουν βασικές πληροφορίες για την Ωραία Ελένη ως μυθικό πρόσωπο. Τις πληροφορίες που χρειάζονται θα τις αναζητήσουν σε ιστοχώρους και ηλεκτρονικές εγκυκλοπαίδειες, οι σύνδεσμοι των οποίων παρατίθενται στο Φύλλο Εργασίας.

Σκοπός της δραστηριότητας αυτής είναι να αποτελέσει μια «γέφυρα» ανάμεσα στο κείμενο της ενότητας και την εκδοχή που αυτό δίνει για την Ελένη και στις δραστηριότητες που ακολουθούν, μέσω των οποίων οι μαθητές θα έρθουν σε επαφή με διαφορετικές «προσλήψεις» της Ελένης από παλαιότερους και νεότερους Έλληνες ποιητές. Κρίνεται σκόπιμο οι μαθητές να γνωρίζουν κάποια βασικά στοιχεία για την προσωπικότητα εκείνη που αποτέλεσε έμπνευση για τα έργα που θα επεξεργαστούν στην επόμενη φάση.

Η αξιολόγηση βασίζεται τόσο στην αξιοποίηση των πληροφοριών από τις διαδικτυακές πηγές, όσο και στο γραπτό κείμενο που θα προκύψει. Η παράγραφος αξιολογείται με τα ίδια κριτήρια της παραγωγής γραπτού λόγου στο μάθημα των

Νέων Ελληνικών. Δηλαδή, εξετάζεται η δομή της παραγράφου, η έκφραση και το περιεχόμενο –ως προς την αποτελεσματική σύνθεση των πληροφοριών που έχουν συλλεχθεί από το διαδίκτυο. Καλό είναι μάλιστα οι μαθητές να είναι ενήμεροι για τα κριτήρια, προκειμένου να ανταποκριθούν καλύτερα στις προσδοκίες του διδάσκοντος.

Ολοκληρώνοντας τη δραστηριότητα ο διδάσκων μπορεί να ζητήσει από 2-3 μαθητές να διαβάσουν τις εργασίες τους, προκειμένου αυτές να αποτελέσουν τη μετάβαση για την επόμενη φάση.

Β΄ Φάση – 5 διδακτικές ώρες

Οι μαθητές χωρίζονται σε πέντε ομάδες και ανοίγουν το [2^ο Φύλλο Εργασίας](#) – διαφορετικό για κάθε ομάδα αυτή τη φορά –στο ιστολόγιο του μαθήματος. Αποστολή της κάθε ομάδας είναι να μελετήσει δύο ποιήματα εμπνευσμένα από τον μύθο της Ωραίας Ελένης. Το ένα ποίημα ανήκει στην αρχαία ελληνική γραμματεία, ενώ το άλλο ανήκει στη νεότερη. Αφού πλοηγηθούν στους προτεινόμενους ηλεκτρονικούς συνδέσμους αλλά και αξιοποιώντας διαδικτυακές πηγές που προέκυψαν από δική τους ελεύθερη αναζήτηση, καλούνται να συνθέσουν μία παρουσίαση με θέμα τις όψεις της Ελένης, όπως αυτή παρουσιάζεται στους δύο ποιητές. Δίνεται οδηγία στις ομάδες να εμπλουτίσουν την παρουσίασή τους με οπτικοακουστικό υλικό και προτείνεται να ακολουθήσουν περίπου την εξής δομή:

- ✓ Περιγραφή του προσώπου της Ελένης, όπως παρουσιάζεται στο εκάστοτε ποίημα.
- ✓ Ομοιότητες &
- ✓ Διαφορές στην Ελένη των ποιημάτων και του κειμένου της ενότητας.

Οι ομάδες και τα ποιήματα που θα μελετήσουν είναι τα εξής:

- ✓ [Ομάδα 1: «Ελένη» του Ευριπίδη](#) και [«Ελένη» του Σεφέρη](#).
- ✓ [Ομάδα 2: ραγωδιά Γ](#) από την «Ιλιάδα» και [δ](#) από την «Οδύσσεια» του Ομήρου και [«Ελένη» του Ρίτσου](#).

- ✓ [Ομάδα 3: «Παλινωδία» του Στησίχορου](#) και [«Άπαντα» του Παλαμά.](#)
- ✓ [Ομάδα 4: Απόσπασμα 16 L-P της Σαπφώς](#) και [«Οδύσσεια» του Καζαντζάκη.](#)
- ✓ [Ομάδα 5: «Ελένης Εγκώμιον» του Ισοκράτη](#) και [«Τραγούδι για την Ελένη» του Σκίπη.](#)

Καλό είναι να τονιστεί στους μαθητές –και προφορικά από τον διδάσκοντα– ότι πρέπει να αντιπαραβάλουν το πρόσωπο της Ελένης, όπως παρουσιάζεται στον εκάστοτε ποιητή. Μπορούν, δηλαδή, να σχεδιάσουν πίνακα με ομοιότητες-διαφορές. Επίσης, μπορούν να αξιοποιήσουν την ιστοσελίδα του YouTube για αναζήτηση μελοποιημένης ποίησης, εφόσον πολλά ποιήματα των νεοελλήνων ποιητών έχουν μελοποιηθεί. Αξίζει, επίσης, να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να εμπνευστούν και οι ίδιοι και να προσπαθήσουν να διατυπώσουν και τη δική τους άποψη για τα θέματα που προσεγγίζουν. Εξάλλου, εφόσον πρόκειται για ποίηση, στόχος πάντα παραμένει και η απελευθέρωση του νου, η καλλιέργεια της κρίσης και της φαντασίας καθώς και η απόλαυση του λογοτεχνικού κειμένου. Κατά την παρουσίαση των εργασιών στην ολομέλεια, η κάθε ομάδα θα εκπροσωπηθεί από όλους τους μαθητές: οι δύο θα αναγνώσουν τα ποιήματα και οι τρεις θα παρουσιάσουν τους τρεις θεματικούς άξονες της δραστηριότητας. Στο τέλος της κάθε παρουσίασης τόσο ο διδάσκων όσο και οι συμμαθητές μπορούν να υποβάλλουν ερωτήσεις στην ομάδα που παρουσιάζει ή/και να τοποθετηθούν και οι ίδιοι επί του θέματος. Ο διδάσκων με κατάλληλα προσχεδιασμένες ερωτήσεις μπορεί να προκαλέσει μια τέτοια συζήτηση (π.χ. *Εσείς τι πιστεύετε; Μοιάζει η Ελένη που παρουσίασαν τα παιδιά με αυτή που παρουσιάστηκε από την προηγούμενη ομάδα; Θα δίνετε διαφορετική ερμηνεία στον συμβολισμό; κλπ.*). Οι παρουσιάσεις όλων των ομάδων αναρτώνται στο ιστολόγιο του τμήματος με το όνομα της κάθε ομάδας.

Σκοπός της δραστηριότητας είναι να έρθουν σε επαφή οι μαθητές με άλλα ποιητικά έργα –παλαιότερα και σύγχρονα– και να «ανακαλύψουν» τη διαχρονικότητα αλλά και την πολυσημία του συμβόλου της Ελένης. Γι' αυτό άλλωστε έχουν επιλεγεί για κάθε ομάδα ποιητές χρονικά απομακρυσμένων περιόδων. Φυσικά, εφόσον τα

ποιητικά κείμενα που προτείνονται δεν έχουν αποτελέσει –έως τώρα– αντικείμενο ανάλυσης για τους μαθητές, οι απαιτήσεις του διδάσκοντος προσαρμόζονται αναλόγως. Για διευκόλυνση των μαθητών προτείνεται ο περιορισμός των πηγών σε μία ή δύο ή/και περαιτέρω κατευθυντήριες ερωτήσεις για τον εντοπισμό της απαραίτητης πληροφορίας στην κάθε πηγή ή/και επικέντρωση στην κατανόηση του προσώπου της Ελένης και μόνο (π.χ. *Πώς παρουσιάζεται η Ελένη στο ποίημα; Έχει θετικά ή αρνητικά χαρακτηριστικά; Ποια από αυτά είναι κοινά στα δύο ποιήματα αλλά και στην Ελένη του κειμένου του βιβλίου; Ποια όχι; Τι μπορεί να συμβολίζει το πρόσωπο της Ελένης για τον κάθε ποιητή;*). Επίσης, η παρουσίαση του τελικού προϊόντος της κάθε ομάδας θα γίνει από όλους, ώστε να ασκηθούν περαιτέρω οι μαθητές στον προφορικό λόγο μπροστά σε κοινό και στην εκφραστική ανάγνωση.

Η αξιολόγηση γίνεται διαμορφωτικά, εφόσον πρόκειται για ιστοεξερεύνηση. Μπορεί, λοιπόν, να ελεγχθεί ο βαθμός αξιοποίησης των πηγών, το περιεχόμενο αλλά και η «επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα» των παρουσιάσεων, καθώς και ο βαθμός συνεργασίας των μαθητών.

Γ' Φάση – 2 διδακτικές ώρες

Οι ομάδες των μαθητών ανασυντίθενται με τρόπο ώστε η κάθε νέα ομάδα να έχει ένα μέλος από την κάθε παλιά. Έτσι, η κάθε νέα ομάδα, ως σύνολο, γνωρίζει την Ελένη όπως παρουσιάστηκε στον κάθε ποιητή. Ο κάθε μαθητής είναι «πρέσβης» των ποιητών που μελέτησε στην προηγούμενή του ομάδα και καλείται να συνεργαστεί με τους υπόλοιπους προκειμένου να παραγάγουν ένα πολυτροπικό κείμενο (κολλάζ, αφίσα, ημερολόγιο, τραγούδι, ποίημα, βίντεο, τραγούδι κ.λπ.) με θέμα « Η Ωραία Ελένη εμπνέει τους ποιητές». Στο κείμενο τους πρέπει να αξιοποιήσουν με τρόπο ορατό τις πληροφορίες/γνώσεις/εμπειρίες που αποκόμισαν από την προηγούμενη φάση, ώστε να αναγνωρίζεται η Ελένη του κάθε ποιητή! Θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να φτιάξουν ένα κολλάζ στίχων διαφόρων ποιητών, ώστε να προκύψει ένας μονόλογος. Άλλη ιδέα θα ήταν να φτιάξουν ένα ημερολόγιο με διαφορετική

Ελένη για τον κάθε μήνα ή έναν πίνακα-κολλάζ αντίστοιχα. Συστήνεται να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να αφήσουν τη φαντασία τους ελεύθερη, να συνεργαστούν αποτελεσματικά, να εμπνευστούν από το σύμβολο της Ελένης και να δημιουργήσουν οτιδήποτε επιθυμούν. Ο διδάσκων μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές ο ίδιος προτείνοντας λογισμικά όπως το [Picasa](#) ή το Photoshop ή το [Movie Maker](#) για επεξεργασία εικόνας/βίντεο ή/και συνεργαζόμενος με τον καθηγητή της Πληροφορικής.

Τα τελικά προϊόντα της φάσης αυτής παρουσιάζονται στην ολομέλεια, γίνονται αντικείμενο παρατήρησης και σχολιασμού και ο διδάσκων μπορεί να κρίνει εάν μπορούν να παρουσιαστούν και σε ολόκληρο το σχολείο, σε μια εκδήλωση σχετική ή στους διαδρόμους εν είδει έκθεσης.

Εφόσον πρόκειται για ελεύθερη δημιουργία από τους μαθητές, η αξιολόγηση στην παρούσα φάση δεν πρέπει να στηρίζεται στο «έργο» αυτό καθαυτό, όσο στην παρουσίασή του και στη δυνατότητα των μαθητών να εξηγήσουν τις επιλογές τους και να απαντήσουν σε διευκρινιστικές ερωτήσεις, αξιοποιώντας γνώσεις από την προηγούμενη φάση.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο Εργασίας Κοινό

Αφού μελετήσετε και θυμηθείτε το κείμενο της Ενότητας 1: [«Η Ελένη και η καταστροφή της Τροίας»](#), να γράψετε σε αρχείο Word μία ολοκληρωμένη δομικά παράγραφο (θεματική περίοδο-λεπτομέρειες-κατακλείδα) με βασικές πληροφορίες για την Ωραία Ελένη, αξιοποιώντας τους παρακάτω συνδέσμους ηλεκτρονικών ιστοχώρων και εγκυκλοπαιδειών. Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε το κείμενό σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας.

- [Ελληνική Βικιπαίδεια](#)
- Encyclopedia Mythica: [Helen](#)
- Paleothea – Human Women in Greek Myths: [Helen](#).

2^ο Φύλλο Εργασίας

Ομάδα 1: ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ - ΣΕΦΕΡΗΣ

Ο μύθος της Ωραίας Ελένης από τα παλαιότερα χρόνια έως τις μέρες μας έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς λογοτέχνες. Αποστολή της ομάδας είναι –με τη βοήθεια των παρακάτω συνδέσμων και άλλων διαδικτυακών πηγών, κατόπιν δική σας ελεύθερης αναζήτησης/έρευνας– να συνθέσετε μία παρουσίαση, εμπλουτισμένη με οπτικοακουστικό υλικό, με θέμα «Η Ελένη του Ευριπίδη και η Ελένη του Σεφέρη». Παρατηρώντας προσεκτικά το παραπάνω θέμα, αντιλαμβάνεστε ότι καλείστε να ερευνήσετε τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η Ελένη στους δύο λογοτέχνες, από τους οποίους ο ένας ανήκει στους αρχαίους Έλληνες ποιητές, ενώ ο δεύτερος εκπροσωπεί τη νεότερη γενιά. Μπορείτε να κάνετε και μια σύγκριση με την Ελένη του κειμένου του σχολικού σας βιβλίου. Παρουσιάζει ομοιότητες με κάποια από τις δύο που παρουσιάζονται στα ποιήματα; Η παρουσίασή σας, λοιπόν, πρέπει να περιλαμβάνει:

- A. Την περιγραφή του προσώπου της Ελένης.
- B. Ομοιότητες.
- Γ. Διαφορές.

Φροντίστε να αναρτήσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας. Στο τέλος της δραστηριότητας θα την παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας. Δύο μέλη της ομάδας θα διαβάσουν τα ποιήματα και οι άλλοι τρεις θα αναλάβουν από έναν θεματικό άξονα (περιγραφή, ομοιότητες, διαφορές).

Η Ελένη του Ευριπίδη

(Εστιάστε στα αποσπάσματα από την τραγωδία «Ελένη» του Ευριπίδη.)

- Ευριπίδης, «Ελένη» : Πλοηγηθείτε στην [Εισαγωγή](#) και στον [Πρόλογο](#).
- [Ο μύθος της Ωραίας Ελένης](#)
- [Η Ελένη του Μύθου](#)
- [Ωραία Ελένη](#)

Η Ελένη του Σεφέρη

(Εστιάζετε στο ποίημα του Σεφέρη.)

- [Ο μύθος της Ωραίας Ελένης](#) (Γ. Σεφέρης, «Ελένη», στ. 23-41)
- [Η Ελένη των ποιητών \(Σεφέρη & Ρίτσου\)](#)
- [Η Ελένη του Σεφέρη: \(Ποίημα και Συζήτηση\).](#)
- [Ο Μύθος στη Σύγχρονη Τέχνη](#)
- [Ο ποιητικός μύθος της Ελένης](#)
- [Ωραία Ελένη](#)
- [Γ. Σεφέρης, «Ελένη».](#)

Ομάδα 2: ΟΜΗΡΟΣ -ΡΙΤΣΟΣ

Ο μύθος της Ωραίας Ελένης από τα παλαιότερα χρόνια έως τις μέρες μας έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς λογοτέχνες. Αποστολή της ομάδας είναι –με τη βοήθεια των παρακάτω συνδέσμων και άλλων διαδικτυακών πηγών, κατόπιν δικής σας ελεύθερης αναζήτησης/έρευνας– να συνθέσετε μία παρουσίαση, εμπλουτισμένη με οπτικοακουστικό υλικό, με θέμα «Η Ελένη του Ομήρου και η Ελένη του Ρίτσου». Παρατηρώντας προσεκτικά το παραπάνω θέμα, αντιλαμβάνεστε ότι καλείστε να ερευνήσετε τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η Ελένη στους δύο λογοτέχνες, από τους οποίους ο ένας ανήκει στους αρχαίους έλληνες ποιητές, ενώ ο δεύτερος εκπροσωπεί τη νεότερη γενιά. Μπορείτε να κάνετε και μια σύγκριση με την Ελένη του κειμένου του σχολικού σας βιβλίου. Παρουσιάζει ομοιότητες με κάποια από τις δύο που παρουσιάζονται στα ποιήματα; Η παρουσίασή σας, λοιπόν, πρέπει να περιλαμβάνει:

- A. Την περιγραφή του προσώπου της Ελένης.
- B. Ομοιότητες.
- Γ. Διαφορές.

Φροντίστε να αναρτήσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας. Στο τέλος της δραστηριότητας θα την παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας. Δύο μέλη της ομάδας θα διαβάσουν τα ποιήματα και οι άλλοι τρεις θα αναλάβουν από έναν θεματικό άξονα (περιγραφή, ομοιότητες, διαφορές).

Η Ελένη του Ομήρου («Ιλιάδα» Γ)

- Όμηρος, «Ιλιάδα», Γ περιληπτική αναδιήγηση & στ. 121-244: [Η Τειχοσκοπία](#).
- Όμηρος, «Ιλιάδα» [Βιβλίο του Εκπαιδευτικού, σελ. 68, κείμενο Β](#).
- [Η Ελένη του Μύθου](#)

Η Ελένη του Ομήρου («Οδύσσεια» δ)

- Όμηρος, «Οδύσσεια», 6^η Ενότητα: β, γ, δ (περίληψη – ανάλυση αποσπασμάτων) - δ 259-315, 627-632: [Οι αναδρομικές διηγήσεις της Ελένης και του Μενέλαου.](#)
- [Ωραία Ελένη](#)

Η Ελένη του Ρίτσου

(Εστιάστε στα σχόλια για το ποίημα «Ελένη» του Ρίτσου.)

- Όμηρος, «Ιλιάδα», Γ περιληπτική αναδιήγηση & στ. 121-244 – Παράλληλο κείμενο από το ποίημα «Ελένη» του Γ. Ρίτσου: [Η Ελένη και οι αναμνήσεις της.](#)
- [Γ. Σεφέρη, «Ελένη», σελ. 4-5, V.](#)
- [Η Ελένη των ποιητών \(Σεφέρη & Ρίτσου\)](#)
- [Η Ελένη του Γ. Ρίτσου \[ποίημα και συζήτηση\].](#)
- [Ο ποιητικός μύθος της Ελένης](#)
- [Η Ελένη του Γιάννη Ρίτσου](#)

Ομάδα 3: ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ -ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο μύθος της Ωραίας Ελένης από τα παλαιότερα χρόνια έως τις μέρες μας έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς λογοτέχνες. Αποστολή της ομάδας είναι –με τη βοήθεια των παρακάτω συνδέσμων και άλλων διαδικτυακών πηγών, κατόπιν δική σας ελεύθερης αναζήτησης/έρευνας– να συνθέσετε μία παρουσίαση, εμπλουτισμένη με οπτικοακουστικό υλικό, με θέμα «Η Ελένη του Στησίχορου και η Ελένη του Παλαμά». Παρατηρώντας προσεκτικά το παραπάνω θέμα, αντιλαμβάνεστε ότι καλείστε να ερευνήσετε τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η Ελένη στους δύο λογοτέχνες, από τους οποίους ο ένας ανήκει στους αρχαίους έλληνες ποιητές, ενώ ο δεύτερος εκπροσωπεί τη νεότερη γενιά. Μπορείτε να κάνετε και μια σύγκριση με την Ελένη του κειμένου του σχολικού σας βιβλίου. Παρουσιάζει ομοιότητες με κάποια από τις δύο που παρουσιάζονται στα ποιήματα; Η παρουσίασή σας, λοιπόν, πρέπει να περιλαμβάνει:

- A. Την περιγραφή του προσώπου της Ελένης.
- B. Ομοιότητες.
- Γ. Διαφορές.

Φροντίστε να αναρτήσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας. Στο τέλος της δραστηριότητας θα την παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας. Δύο μέλη της ομάδας θα διαβάσουν τα ποιήματα και οι άλλοι τρεις θα αναλάβουν από έναν θεματικό άξονα (περιγραφή, ομοιότητες, διαφορές).

Η Ελένη του Στησίχορου

(Εστιάστε στην εκδοχή του Στησίχορου.)

- Ευριπίδης, «Ελένη», [Εισαγωγή](#).
- Ευριπίδης, «Ελένη», [Βιβλίο του Εκπαιδευτικού, σελ. 20](#).
- Ευριπίδης, «Ελένη», Β΄ Επεισόδιο – 2^η Σκηνή: 659-840: [Παράλληλο κείμενο 3](#).
- [Ωραία Ελένη](#)

Η Ελένη του Παλαμά

(Εστιάστε στα σχόλια για το ποίημα του Παλαμά.)

- [Γ. Σεφέρη, «Ελένη», σελ. 4, IV.](#)
- [Ο Μύθος στη Σύγχρονη Τέχνη](#)
- [Ο ποιητικός μύθος της Ελένης.](#)

Ομάδα 4: ΣΑΠΦΩ -ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

Ο μύθος της Ωραίας Ελένης από τα παλαιότερα χρόνια έως τις μέρες μας έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς λογοτέχνες. Αποστολή της ομάδας είναι –με τη βοήθεια των παρακάτω συνδέσμων και άλλων διαδικτυακών πηγών, κατόπιν δική σας ελεύθερης αναζήτησης/έρευνας– να συνθέσετε μία παρουσίαση, εμπλουτισμένη με οπτικοακουστικό υλικό, με θέμα «Η Ελένη της Σαπφώς και η Ελένη του Καζαντζάκη». Παρατηρώντας προσεκτικά το παραπάνω θέμα, αντιλαμβάνεστε ότι καλείστε να ερευνήσετε τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η Ελένη στους δύο λογοτέχνες, από τους οποίους ο ένας ανήκει στους αρχαίους έλληνες ποιητές, ενώ ο δεύτερος εκπροσωπεί τη νεότερη γενιά. Μπορείτε να κάνετε και μια σύγκριση με την Ελένη του κειμένου του σχολικού σας βιβλίου. Παρουσιάζει ομοιότητες με κάποια από τις δύο που παρουσιάζονται στα ποιήματα; Η παρουσίασή σας, λοιπόν, πρέπει να περιλαμβάνει:

- A. Την περιγραφή του προσώπου της Ελένης.
- B. Ομοιότητες.
- Γ. Διαφορές.

Φροντίστε να αναρτήσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας. Στο τέλος της δραστηριότητας θα την παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας. Δύο μέλη της ομάδας θα διαβάσουν τα ποιήματα και οι άλλοι τρεις θα αναλάβουν από έναν θεματικό άξονα (περιγραφή, ομοιότητες, διαφορές).

Η Ελένη της Σαπφώς

- Ευριπίδης, «Ελένη», Β΄ Επεισόδιο – 2^η Σκηνή: 659-840: [Παράλληλο κείμενο 3](#)
- [Ωραία Ελένη](#)

Η Ελένη του Καζαντζάκη

(Εστιάστε στα σχόλια για το ποίημα του Καζαντζάκη.)

- [Γ. Σεφέρης, «Ελένη», σελ. 4, II.](#)
- [Ο Μύθος στη Σύγχρονη Τέχνη](#)

- [Ο ποιητικός μύθος της Ελένης.](#)

Ομάδα 5: ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ -ΣΚΙΠΗΣ

Ο μύθος της Ωραίας Ελένης από τα παλαιότερα χρόνια έως τις μέρες μας έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς λογοτέχνες. Αποστολή της ομάδας είναι –με τη βοήθεια των παρακάτω συνδέσμων και άλλων διαδικτυακών πηγών, κατόπιν δική σας ελεύθερης αναζήτησης/έρευνας– να συνθέσετε μία παρουσίαση, εμπλουτισμένη με οπτικοακουστικό υλικό, με θέμα «Η Ελένη του Ισοκράτη και η Ελένη του Σκίπη». Παρατηρώντας προσεκτικά το παραπάνω θέμα, αντιλαμβάνεστε ότι καλείστε να ερευνήσετε τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η Ελένη στους δύο λογοτέχνες, από τους οποίους ο ένας ανήκει στους αρχαίους Έλληνες ποιητές, ενώ ο δεύτερος εκπροσωπεί τη νεότερη γενιά. Μπορείτε να κάνετε και μια σύγκριση με την Ελένη του κειμένου του σχολικού σας βιβλίου. Παρουσιάζει ομοιότητες με κάποια από τις δύο που παρουσιάζονται στα ποιήματα; Η παρουσίασή σας, λοιπόν, πρέπει να περιλαμβάνει:

- A. Την περιγραφή του προσώπου της Ελένης.
- B. Ομοιότητες.
- Γ. Διαφορές.

Φροντίστε να αναρτήσετε την παρουσίασή σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας σας. Στο τέλος της δραστηριότητας θα την παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας. Δύο μέλη της ομάδας θα διαβάσουν τα ποιήματα και οι άλλοι τρεις θα αναλάβουν από έναν θεματικό άξονα (περιγραφή, ομοιότητες, διαφορές).

Ελένη του Ισοκράτη «Ελένης Εγκώμιον».

(Εστιάστε στο απόσπασμα από τον Ισοκράτη.)

- ο [Ο μύθος της Ωραίας Ελένης](#) (Ισοκράτης, «Ελένης εγκώμιον», 49-51.)

Η Ελένη του Σ. Σκίπη

(Εστιάστε στα σχόλια για το ποίημα του Σωτήρη Σκίπη.)

- ο [Σ. Σκίπης, «Τραγούδι για την Ελένη».](#)
- ο [Ο ποιητικός μύθος της Ελένης.](#)

3^ο Φύλλο Εργασίας

Στις νέες σας ομάδες καλείστε να φτιάξετε ένα πολυτροπικό κείμενο (αρίσα, κολλάζ, ημερολόγιο, βίντεο, τραγούδι, ποίημα, στιχομυθία ή συνδυασμός αυτών κ.λπ.) με θέμα «Η Ωραία Ελένη εμπνέει τους ποιητές». Στο κείμενό σας θα παρουσιάζετε την Ελένη έτσι όπως εσείς τη φαντάζεστε, αξιοποιώντας όμως και τις πληροφορίες, τις γνώσεις και τις εμπειρίες που αποκομίσατε από την προηγούμενη φάση του σεναρίου. Μην ξεχάσετε να αναρτήσετε το τελικό προϊόν της εργασίας σας στο ιστολόγιο του μαθήματος με το όνομα της ομάδας. Στη συνέχεια, θα ακολουθήσει παρουσίαση των εργασιών στην ολομέλεια και συζήτηση με ερωτήσεις που μπορείτε οι ίδιοι να θέσετε στους συμμαθητές σας, αλλά και να δεχθείτε από αυτούς. Θα πρέπει να είστε όλοι σε θέση να παρουσιάσετε το έργο σας, αλλά και να εξηγήσετε τα σημεία στα οποία φαίνονται οι επιρροές των ποιητών που μελετήσατε.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Με αφορμή την αξιοποίηση του συγκεκριμένου σεναρίου στην τάξη, τα παραγόμενα (ως τελικά προϊόντα της Γ΄ Φάσης) πολυτροπικά κείμενα των μαθητών μπορούν να παρουσιαστούν σε σχετική εκδήλωση του σχολείου για τον εορτασμό της Ημέρας Ποίησης. Άλλη πιθανή εκδοχή θα μπορούσε να είναι η έκθεση των έργων στους διαδρόμους του σχολείου και η εφαρμογή της δραστηριότητας και στα άλλα τμήματα του σχολείου. Θα μπορούσε τέλος να αξιοποιηθεί ενδεχόμενη θεατρική παράσταση της «Ελένης» του Ευριπίδη και να πραγματοποιηθεί επίσκεψη του τμήματος στο θέατρο. Ενώ, εάν υπάρχει θεατρικός όμιλος ή σχετική διάθεση από τους μαθητές, θα μπορούσαν να γράψουν ένα θεατρικό με θέμα την Ελένη και να ανεβάσουν και τη σχετική παράσταση.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το παρόν σενάριο περιλαμβάνει πηγές στην αγγλική γλώσσα. Συνεπώς, αν ο διδάσκων κρίνει ότι οι μαθητές του δεν είναι σε θέση να τις διαχειριστούν μπορεί να τις αφαιρέσει. Γενικότερα, με αντίστοιχους χειρισμούς (προσθαφαίρεση πηγών ή εστίαση με ερωτήσεις σε συγκεκριμένα σημεία των πηγών) μπορεί να απλοποιήσει τις δραστηριότητες και να τις προσαρμόσει στο επίπεδο της τάξης του. Επιπλέον, τα δέκα ποιητικά κείμενα –που ουσιαστικά πραγματεύονται οι ομάδες και στην ανασύνθεσή τους (στη Γ΄ Φάση) καλούνται να τα συσχετίσουν για να παραγάγουν το δικό τους υλικό– μπορεί να δυσκολέψουν τους μαθητές είτε λόγω ποσότητας είτε λόγω δυσκολίας στην κατανόηση του νοήματός τους. Σε αυτήν την περίπτωση, είναι στην ευχέρεια του διδάσκοντος είτε να ελαττώσει τις ομάδες είτε τα ποιήματα ανά ομάδα (εστιάζοντας σε ποιήματα που είναι σε θέση να διαχειριστούν κατά τη γνώμη του οι μαθητές του). Μπορούν κάποιες ομάδες να έχουν τα ίδια ποιήματα ή να εστιάσει μόνο σε αρχαίους ποιητές ή μόνο σε νεοέλληνες. Σε κάθε περίπτωση, σκοπός του σεναρίου δεν είναι η ενδελεχής ανάλυση όλων των ποιημάτων αλλά η

κατανόηση του νοήματος στον βαθμό που επιτρέπει συσχετισμούς του συμβόλου της Ελένης και το «άνοιγμα» σε άλλα λογοτεχνικά κείμενα. Τέλος, στη Γ΄ Φάση μπορεί να οριστεί συγκεκριμένο πολυτροπικό κείμενο (π.χ. κολλάζ ή βίντεο) για λόγους ομοιομορφίας ή εξοικονόμησης χρόνου. Με αυτόν τον τρόπο, βέβαια, περιορίζεται αρκετά η ελεύθερη δημιουργική έκφραση των μαθητών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bernstein, B. 1996. *Pedagogy, Symbolic Control and Identity. Theory, Research, Critique*. London: Taylor and Francis.
- Bigge, M & S. Shermis. 2012. *Θεωρίες μάθησης για εκπαιδευτικούς*. Μτφρ. Φ. Αρβανίτης. Αθήνα: Πατάκης.
- Bruner, J. 1977. *The Process of Education*. USA: Harvard University Press.
- Gardner, H. 1993. *Multiple Intelligences: The theory in practice*. New York: Basic Books.
- Kolb, D. 1984. *Experiential Learning: Experience as The Source of Learning and Development*. Enlewood Cliffs, New Jersey: Pentice Hall.
<http://academic.regis.edu/ed205/Kolb.pdf>
- Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html
[20/07/2013]
- Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.
http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf
- Ξανθάκου, Γ. 1998. *Η Δημιουργικότητα στο Σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Vygotsky, L. S. 1978. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge MA: Harvard University Press.